

လူကြီးပဲ ဖတ်ဖတ် ၊ လူငယ်ပဲ ဖတ်ဖတ်  
နည်းနည်းဖတ်ပြီး များများတွေးဖို့.

# သတ္တိရှိသော ပြက်ပင်များ

နေ့စွဲအတွေးရသစာစု

ဦးဘုန်း(စာတု)  
မွန်လေး

# လင်းလွန်းခင်စာပေမှတစ်ဆင့်

ကျွန်တော် တို့တိုင်းနေထိုင်သော အမိမြန်မာနိုင်ငံတော် ၏ အနေအထားသည် တစ်ရပ် ရပ် ရွေ့လျားပြောင်းလဲလာရာ ငွေ ဒီဂရီလောက်တော့ ရှိပေရောမည် ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေး ရပ်ဝန်းကို အခြေခံ၍ ရွေ့လျားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ အခြေခံအဆောက် အအုံ ပြောင်းလဲလာခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ ၁၈၀ ဒီဂရီတော့မဟုတ်။ (တစ်မဟုတ်ချင်း စက်ဝိုင်းတစ်ပတ်လည်သွားအောင် ပြောင်းလဲခြင်းမဟုတ်) ငွေ ဒီဂရီမျှသာ ဖြစ်သည်။

အခြေခံအဆောက်အအုံ အထက်တွင် ရှိသော ‘အပေါ်ယံ အဆောက်အအုံ’(Super-structure) များ လည်း အရွေ့အလျား အပြောင်းအလဲများ ရှိလာပြန်သည်။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှု ရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု နေရာများ ဖြစ်သော အပေါ်ယံအဆောက်အအုံများ တွင် မူဒီဂရီမည် ၍ မည် မျှရွေ့လျားနေသည်ကို စူးစမ်းလေ့လာကြည့်သော အခါ ယဉ်ကျေးမှု ရေး ရာအောက်တွင် ရှိသော စာပေအနုပညာရပ်ဝန်းသည်သာ လုံးဝနီးပါး ပြောင်းလဲလာပါ သည်။ ‘မီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်’ (Freedom of Media) သည် အတော် ပြောင်းလဲလာခြင်း ဖြစ်သည်။

ယနေ့ မြန်မာစာပေလောကတွင် နိုင်ငံရေး စာပေရေစီးကြောင်းသည် အားကောင်း မောင်းသန် စီးဆင်းလာသည်ကိုကြည့်လျှင် သိမြင်နိုင်ပါသည်။ တစ်ချိန်က စာပေစိစစ်ရေး သော င်ကြီး ထွန်းနေသော ကြောင့် ရေစီးကြောင်း၏ ရေအလျဉ်သည် ယနေ့ကဲ့သို့ အရှိန် အဟုန်ပြင်းစွာ စီးဆင်းနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ စင်စစ် နိုင်ငံရေး စာပေရပ်ဝန်းသည် ၂၀ ရာစု မြန်မာ အမျိုး သမီးတို့၏ သူ့ကျွန်မခံရေး၊ ဖက်ဆစ်တော် လှန်ရေး၊ လွတ်လပ်ရေး နှင့် ဆိုရှယ်လစ် ရေး၊ ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေး များ အတွက် စိမ်းလန်းဝေဆာသော တောင်မြောက် ဝဲယာ အရပ်ဒေသသာ ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ၂၁ရာစု မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထိုထိုသော ရပ်ဝန်းမျိုး ကို ပြန်လည် ရရှိလာအံ့ဟု ဆိုချင်ပါသည်။

ထိုအခါများ တွင် နိုင်ငံရေး ရေစီးကြောင်းထဲတွင် နိုင်ငံရေး စာပေနှင့် နှီးနွယ်ပတ်

သက်သော 'နိုင်ငံရေး တစ်ဝက် စာပေတစ်ဝက် စာပေများ' (Semi Politic Literary) လည်း ဖြန့်ကြက်ဝန်းရံကာ ပေါ်ပေါက်ဝေစည်လာသည်ကို တွေ့မြင်ဖတ်ရှုနေရပါတော့သည်။

ကျွန်တော် သည် ဦးဘုန်း(ဓာတု)မန္တလေး၏ 'သတ္တိရှိသော မြက်ပင်များ' (နေ့စွဲ အတွေး :ရသစာစု)ကို ဖတ်ရှုလေ့လာရင်း အထက်ပါနိဒါန်းစကား ပြောရခြင်း ဖြစ်ရာ အခြား အခြားသော စာရေး ဆရာ၊ ဆရာမ များ ၏ နိုင်ငံရေး စာပေများ ကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေး တစ်ဝက် စာပေတစ်ဝက် စာပေများ ကိုလည်းကောင်း စာဖတ်ပရိသတ်များ တွေ့မြင်ဖတ်ရှု လေ့လာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါ၍ နိဒါန်းစကားနှင့် အတူကျွန်တော် ဆက်၍ ပြောချင်သော ဦးဘုန်း (ဓာတု) မန္တလေး ၏ နေ့စွဲအတွေး :ရသစာများ အကြောင်း ပြောချင်လာပါသည်။

မူလပထမ The First Music ဂျာနယ်တွင် အပတ်စဉ်ဖော်ပြခဲ့သော စာစုများ ဖြစ်ပြီး ယခုအခါ လင်းလွန်းခင်စာပေမှ တစ်စုတစ်စည်းတည်း စုစည်းထုတ်ဝေလာခြင်း ဖြစ်သည်။ မာတိကာအရ အောက်တိုဘာနေ့စွဲများ ၊ နိုဝင်ဘာနေ့စွဲများ ၊ ဒီဇင်ဘာနေ့စွဲများ ဟူ၍ လ(၃) လကို အထူးပြုရေး သား တင်ပြထားပါသည်။ စာရေး သူ၏ အမှာ စာတွင် လည်း ထိုစာစုများ မည် သို့မည် ပုံ ဖြစ်တည်လာခြင်းများ ၊ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာ ၊ ဒီဇင်ဘာလ ဖွား ထူးခြားထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ၏ တစေ့တစောင်း ဘဝကောက်ကြောင်းများ စသည်ဖြင့် ဖွင့်ဟဝန်ခံထားသည်။

တစ်လတည်းတွင် မွေးဖွားလာသော အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်ကြီး ဂန္တီ၊ မြန်မာ အမျိုး သားအာဇာနည် သခင်မြနှင့် မန်းဘခိုင်၊ နောက်မြန်မာစာရေး ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် လေးဦးအကြောင်းများ စတင်ဖတ်ရသော အခါ သူတို့၏ ဘဝကောက်ကြောင်းကလေးများ နှင့် အတူ တွေ့ :ခေါ်ကျင့်ကြံနေထိုင်ခြင်းများ ပါလာပါ သည်။

ဥပမာ- 'ကဲ ...ဟေ့ မျက်မှန်တစ်လက် ၊ ဒိုတီအဝတ်အစားတစ်စုံနဲ့ လူသားတွေ အတွက် နှလုံးသားကို ပုံအပ်ခဲ့တဲ့သူ၊ မတရားတဲ့ဥပဒေ၊ အမိန့်အာဏာရှင်တွေ ကို အကြမ်း မဖက်တဲ့နည်းနဲ့ အနိုင်ရအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ မေတ္တာရှင်...'

ဤသို့ဖြင့် မဟတ္တမနန္ဒီ၏ ရုပ်ပုံလွှာကို လည်းကောင်း...

‘သခင်အောင်ဆန်းက မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး အတွက် မြေအောက်တော် လှန်ရေး အဖွဲ့မှာ ပြည်ပတာဝန်ယူရတယ်။ ဆရာကြီးသခင်မြ ကတော့ပြည်တွင်း တာဝန်ကို ယူတယ်။’

ဤသို့ဖြင့် သခင်မြ၏ ရုပ်ပုံလွှာကိုလည်းကောင်း ရေး သားတင်ပြခဲ့သည်။

ထို့အတူပင် နိုင်ငံဘာဖွား စာရေး ဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ သတင်းစာ ဆရာကြီးများ (ပီမိုးနင်း၊ ပါရဂူ၊ တင်မိုး၊ လူထုဒေါ်အမာ) အကြောင်းများ ပြောရင်း ကျောင်းသား၊ ကျောင်း သူများ ၏ အပြန်အလှန် မေးခွန်းများ ဖြေကြားရင်း ကျောင်းပရဝဏ်အတွင်း မှ စာပေဆွေး နွေးပွဲများ အလား ဖတ်ရှုလိုက်ရသည်။

‘လမင်းကြီးရဲ့ စကားတစ်ခွန်း’ဆိုသော ဆရာကြီးပီမိုးနင်းအကြောင်း ဖွင့်ဆိုရှင်းပြ ဖြေကြားရာတွင် စာရေး သူ၏ ပီတိရထား ခုတ်မောင်းသွားသည်ကို တွေ့ ရပါသည်။ (စာ ရေး သူသည် ပီမိုးနင်းစာပေဩဇာများ ဖြင့် စာပေသစ်ပင်စိုက်ခဲ့ဟန်တူပါသည်။)

နောက်‘ကဗျာတို့သည် ခေတ်သမိုင်းတစ်ခု၏ ပန်းချီကားချပ်များ ဖြစ်သည်’ ဆိုသော ကဗျာဆရာကြီးတင်မိုး အကြောင်းတွင် လည်း ကဗျာအလင်္ကာများ ကို အသက်သွင်းလိုက် ပါသည်။ ပြီးတော့ ‘တို့တိုင်းပြည်’ ကဗျာတစ်ထွာတစ်ညှို့ကိုလည်း ဖွင့်ဆိုရှင်းပြခဲ့သည်။ ‘မဝံမရဲ့...မချစ်ရဲပြီ စစ်သရဲတွေ စီးနေ၍ ...’ ကဗျာကလေးပင်။

နောက်ဆုံး ဒီဇင်ဘာဖွား ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သူများ (ဗိုလ်အောင်ကျော်၊ စုဖုရားလတ်၊ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ) နှင့် ကျောင်းသား သမဂ္ဂအကြောင်းတွင် စာရေး သူ၏ ‘လေ့လာမှတ်သား’ (Study Power)နှင့် အတူ သုံးသပ်ချက်များ (Appreciation) လည်း တစ်ပါတည်း တွေ့ မြင်နားလည်ရပါသည်။

ဥပမာ-‘ကျောင်းသားသမဂ္ဂအားကောင်းလာလျှင် ခေတ်အဆက်ဆက် ဘယ်အစိုးရ ကိုမဆို ထိန်းကျောင်းပြီးသား ဖြစ်စေသည်။ ဒါ့အပြင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ကနေပြီးတိုင်းပြည် အတွက် နိုင်ငံရေး သမားကောင်းတွေ ၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေ ၊

နိုင်ငံရေး မျိုး ဆက် တွေ ကို လေ့ကျင့် မွေးထုတ်ပေးနိုင်တယ်။

သို့ရာတွင် ‘မိုးတစ်မုံစိမ့်...ဒီဇင်ဘာ’ ဆိုသော စုဖုရားလတ်အကြောင်းတွေ မြင်ဖတ်ရှုရာ၌ အတ္တနာမတိခံစားချက်များ နှင့် သုံးသပ်ချက်များ မှာ မူ အလွန်အကြူး အထူးဖွဲ့ဆိုသည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

\*

ကျွန်တော် သည် ဦးဘုန်း (ဓာတု) ၏ ‘သတ္တိရှိတဲ့ မြက်ပင်များ’ စာစုများ ဖတ်ရှုပြီး စီးပြီးနောက်ဝင်းခနဲလင်းလက်လာသော အတွေ့စများ ရလာသဖြင့် နိဒါန်းစကားပြောခြင်းနှင့် အတူ နိဂုံးစကားတစ်ခွန်း ပြောချင်ပါသည်။

မြန်မာစာပေလောက၏ ရွှေ့လျားစီးမျောလာခိုက် ရသစာတမ်းများ၊ ဆောင်းပါးများ နှင့် စာအုပ်စာတမ်းများ ရေး သားထုတ်ဝေနေသော ဆရာ ဦးဘုန်း(ဓာတု) မန္တလေးသည် ၂၁ရာစုနိဒါန်းကာလများ တွင် နူးညံ့သိမ်မွေ့လှသော စာလုံးများ ၏ အာနိသင်ကို သိမြင်နားလည်ပြီး လူတကာအသည်းနှလုံးကို သိမ်းခြုံဆွဲငင်သော စာပေဖန်တီးရှင် ဆန္ဒပြုလိုက်ပါသည်။

လေးကိုတင်

20th June, 2013

...

# စာရေး သူ၏ အမှာ

ကျွန်တော် သည် စာသင်ဆရာ တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။

သို့အတွက် လူငယ်များ နှင့် အမြဲတမ်းထိတွေ့ နေရသည်။ ထိုအခွင့်အရေး ကို ကျွန်တော် ကနစ်သက် သည်။

ကျွန်တော် က စာသင်လျှင် ကျောက်သင်ပုန်း၏ ဘယ်ဘက်အထက်ထောင့်တွင် နေ့စွဲရေး လေ့ရှိသည်။ ထိုနေ့စွဲ၏ အောက်တွင် ထူးခြားထင်ရှားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များ ၏ အမည် ကို ရံဖန်ရံခါ ရေး တတ်ပါသည်။ ထိုအခါ လူငယ်များ က ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ အကြောင်းကို မေးလေ၏ ။ သူတို့မေးတာကို ဖြေနိုင်ဖို့ သူတို့အတွက် ကျွန်တော် စာဖတ်ရပါတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် စာကို ပိုပြီးဖတ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ဒီလိုနှင့် ...

‘နေ့စွဲ အတွေ့ :ရသစာစု’ ဖြစ်လာရပါတော့သည်။

ခေတ်စနစ် အခြေအနေအရ လူငယ်တို့၏ စိတ်တွင် သူရဲကောင်းများ ပျောက်ဆုံး နေရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လည်း ကဏ္ဍနယ်ပယ်အသီးသီး၌ သူရဲကောင်းများ ရှိကြပါ သည်။ သူတို့ အကြောင်းကို လူငယ်တွေ အား သိစေချင်သည်။

ဤစာစုများ သည် The First Musicကုန်တွင် ‘အောက်တိုဘာ’ လမှစပြီး အယ်ဒီတာချုပ် ကိုအောင်စိုးသူမှ အပတ်စဉ် ဖော်ပြပေးခဲ့ပါသည်။ အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါ သည်။ တစ်လလျှင် ပျမ်းမျှ (၄)ပုဒ်ရှိပါသည်။ ယခုစာအုပ်တွင် ‘အောက်တိုဘာ’၊ ‘နိုဝင်ဘာ’ နှင့် ‘ဒီဇင်ဘာ’ လများ တွင် မွေးဖွားသော ထူးခြားထင်ရှားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များ အကြောင်း ကို ယနေ့ခေတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး ခံစားရေး ဖွဲ့ထားပါသည်။

အထူးသဖြင့် ဤစာအုပ်ကို စာသင်ဆရာ၊ ဆရာမ များ ၊ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ များ ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

စာသင်ခန်း ဆိုသည်မှာ ...

ကမ္ဘာကြီး၏ ပြတင်းပေါက် ဖြစ်သည်။

စာသင်ခန်းဆိုသည်မှာ ...

သူရဲကောင်းတို့ သန္ဓေတည်ရာ ဌာန ဖြစ်သည်။

စာသင်ခန်းဆိုသည်မှာ ...

သမိုင်းအသစ် တည်ဆောက်နိုင်စွမ်းရှိသူများ စုဝေးရာနေရာ ဖြစ်သည်။

စာသင်ခန်းအတွင်းမှ ဖြစ်လာရသော ဤ ‘နေ့စွဲ အတွေး ရသစာစု’ များ ကို

ဖတ်ပြီး...

သတ္တိရှိတဲ့ မြက်ပင်များ ကို အတုယူတတ်သည့် သူရဲကောင်းများ ဖြစ်ကြပါစေဟု

ဆန္ဒပြုပါသည်။

မေတ္တာအင်အားဖြင့်

ဦးဘုန်း၊ ဓာတု၊ မန္တလေး

၂၇-၃-၂၀၁၃ (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့)

...

## အောက်တိုဘာနေ့စွဲများ

၁။ မဟတ္တမဂန္ထီ

(အောက်တိုဘာ ၂ရက်မွေးဖွားသူ)

၂။ ဆရာကြီး သခင်မြ

(အောက်တိုဘာ ၇ရက် မွေးဖွားသူ)

၃။ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း

(အောက်တိုဘာ ၂၄ရက် မွေးဖွားသူ)

၄။ ဆရာကြီး မန်းဘိုင်

(အောက်တိုဘာ ၂၆ရက် မွေးဖွားသူ)

...

နှင်းဆီပန်းကိုလိုချင်ရင် နှင်းဆီဆူးကို မကြောက်ကြန့်.

မဟတ္တမဂန္ထီ

( ၂-၁၀-၁၈၉၆ မွေးဖွား၊ ၃၀-၁-၁၉၄၈ ကွယ်လွန် )

...

ရဲရင့်နီစွေးတဲ့ နှင်းဆီပန်းပွင့်ကို မြင်ချင်ရင်

နှင်းဆီဆူးတွေ ကို ရေလောင်းရဲရမယ်။

နှင်းဆီဆူးတွေ ကို ရေလောင်းဖို့ တွန့်ဆုတ်နေရင်တော့

ရဲရင့်တဲ့ နှင်းဆီပန်းတွေ ကို မြင်တွေ့ ခွင့်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။

နှင်းဆီဆူးတွေ ကို ကြောက်နေရင်

နှင်းဆီရနံ့ကိုလည်း ရှုရှိုက်ခွင့် ဘယ်ရတော့မလဲ။

နှင်းဆီပန်းကိုလိုချင်ရင် နှင်းဆီဆူးကိုမကြောက်ကြန့်ဟေ့...

...

နှင်းဆီပန်းကိုလိုချင်ရင် နှင်းဆီဆူးကို မကြောက်ကြန့်.

“ယမုံနာမြစ်ကမ်းနံဘေးမှာ မီးသပြီလိပြီး သူ့ရဲ့ အရိုးပြာတွေ ကို  
ယမုံနာမြစ်ရေထဲမှာ မျှောချလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီကနေ့အထိ သူဟာကြီးမြတ်တဲ့  
ဝိညာဉ်တော် အဖြစ်လူတွေ ရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ ရှင်သန်နေဆဲပဲ။ ဒီနေ့ဟာ သူ့ရဲ့ (၁၄၃)နှစ်  
မြောက် မွေးနေ့။ သူဟာ မြန်မာ ပြည်ကို (၃)ကြိမ်လာခဲ့ဖူးတယ်”

တက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်နေသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ကို ကျွန်တော် က စကားစလိုက်သည်။ သူတို့လေးတွေ က စဉ်ကိုင်နှင့် ကျောက်ဆည်နယ်ရှိ တက္ကသိုလ် အသီးသီးတွင် တက်ရောက် ပညာသင်ယူနေကြသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ များ ဖြစ်ကြသည်။

စဉ်ကိုင်မြို့ ရပ်ကွက်ထဲရှိ ပြင်ပဘက်ဒါဆောင်တွင် ကြုံသလို ငှားရမ်းနေထိုင်ကြ သူများ ဖြစ်ကြသည်။ တက္ကသိုလ် ပညာရေး က သူတို့လေးတွေ နေထိုင်ရန် အဆောင် မပေးနိုင်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေး အကွက်မြင်သော သူငယ်ချင်း တစ်ယောက် က အဆောင် ဖွင့်ထားသည်။ သူ့အိမ်သို့ ကျွန်တော် အလည်အပတ် ရောက်သွားခဲ့သည်။

သူက မိတ်ဆက်စကား ပြောခိုင်းသဖြင့် သူ့အဆောင်ရှိ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ များ ကို ကျွန်တော် က နိဒါန်းစကားပျိုး ရင်း၊ နှုတ်ဆက်စကားဆိုလိုက်သည်။

“ပညာသင်ယူတယ်ဆိုတာ ဒီထက်မြင့်မားတဲ့ ဘဝတစ်ခုကို တက်လှမ်းဖို့။ သူက ၁၈၆၉ခုနှစ် ၊ အောက်တိုဘာ(၂)ရက်နေ့မှာ မွေးတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အနောက်ပိုင်း ‘ပေါ်ဗန်ဒါ’ မြို့ မှာ မွေးတဲ့ ဟိန္ဒူဘာသာဝင် တစ်ယောက် ပဲ။ သူ့အသက် (၁၄)နှစ် မှာ သူတို့ ဓလေ့ထုံးစံ အတိုင်း အိမ်ထောင်ပြုတယ်။ ကလေးအဖေ ဖြစ်ပြီးမှ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ လန်ဒန်မြို့ ကိုသွားပြီး ဥပဒေပညာသင်ယူတယ်။ ရှေ့နေ တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဘုံဘေမြို့ မှာ ရှေ့နေလုပ်ငန်းနဲ့ အသက်မွေးတယ်၊ မအောင်မြင်ဘူး။ အဲဒီ အချိန်က အိန္ဒိယနိုင်ငံဆိုတာ တို့မြန်မာနိုင်ငံလိုပဲ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ လက်အောက်ခံ”

နားထောင်ပေးနေသူ ကျောင်းသားလူငယ်(၅၀)ခန့် ရှိသည်။ အများ အားဖြင့် မိဝေးဖဝေး လာရောက်နေထိုင်ကြသဖြင့် စာရိတ္တ ယိမ်းယိုင် ချင်နေသော လူငယ်လေးများ ဖြစ်ကြသည်။

“ဗဟိုရှိမှ စက်ဝိုင်းဆိုတာ ဆွဲလို့ရတာ ။ ဒီလိုပဲ ရည်မှန်းချက်ရှိမှလူလို့ ခေါ်တယ်။ သူကမင်းတို့လို လူငယ်လေးပဲ။ ရည်မှန်းချက်ရှိတယ်၊ ကြိုး စားတယ်၊ စာရိတ္တကောင်း တယ်။ ဒီလိုနဲ့ တစ်ရက်မှာ တော့ တောင်အာဖရိကမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံသား တွေ ရဲ့

စီးပွားရေး နဲ့ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အတွက် သူ့ကို ရှေ့နေငှားတယ်။ တောင်အာဖရိကကို ရောက်တော့ မီးရထားစီးတယ်။သူ့ကို မီးရထားပေါ်က ဆွဲချတယ်ကွာ”

ကျွန်တော် က စကားစကို ဖြတ်လိုက်တယ်။

သူတို့ ကျွန်တော် ကို မေးခွန်းလေးတွေ မေးစေချင်သည်။ ဒါမှ စကားပြောရတာ အရသာ ရှိမည် ။ အသားမည်း မည်း ၊ မျက်ခုံးကောင်းကောင်း လူငယ်လေးတစ်ဦးက

ကျွန်တော့်ကို ပြုံး ပြနေသည်။

“ဘာလို့ပြုံး နေတာလဲ၊ သိချင်ရင် မေးဟေ့။ ကိုယ့်နာမည် ကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် မိတ်ဆက် ရမယ်။ မေးကြ၊ ဒါမှ စကားပြောရတာ အားရှိမှာ ကွ”

ပြုံး ပြနေသော လူငယ်က မတ်တပ်ရပ်လိုက်သည်။

“ကျွန်တော် ကို သူငယ်ချင်းတွေ က အသားမည်း လို့ ချစ်စနိုးနဲ့

‘ငှက်ပျောကြော်’လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အခုပြောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်သူပါလဲခင်ဗျ၊ သိချင်လို့ပါ”

“မင်းမေးလို့ ငါဝမ်းသာတယ် ။ အဲဒါ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ နှလုံးရည် သူရဲကောင်း

‘မဟတ္တမဂန္တီ’ပဲ။ သူ့နာမည် အရင်းက M.K ဂန္တီ။ ‘မဟတ္တမ’ ဆိုတာ ကြီးမြတ်သော ‘ကြီးမြတ် သော ဝိညာဉ်တော်’လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ‘မဟတ္တမ’ ဆိုတဲ့ဝိသေသကို ပြည်သူတွေ က ပေးထားတာ”

“ဘာလို့ သူ့ကို မီးရထားပေါ်က ဆွဲချတာ လဲ ဆရာ”

“အင်္ဂလိပ်တွေ ကအသားအရောင် ခွဲခြားတယ်။ တော် တော် ဘဝင်မြင့်တဲ့လူမျိုး

။ တချို့ မီးရထားတွေ ကို လူမည်း တွေ မစီးရဘူး၊ တခြားလူမျိုး တွေ စီးခွင့်မရှိဘူး။ အဲဒီ လို မီးရထားပေါ်မှာ ဆွဲချခံရတဲ့အတွက် ‘လူသားဝါဒ’ စိတ်ဓာတ်တွေ ‘ဂန္တီကြီး’ရဲ့ ရင်ထဲမှာ သန္ဓေ တည်လာခဲ့တော့တယ်။ လူကို လူလိုမြင်တတ်ဖို့အတွက် အင်္ဂလိပ်တွေ ကို ဆုံးမဖို့တောင် အာဖရိကမှာ (၁၇)နှစ် လောက် နေထိုင်ခဲ့တယ်။ ပြီးမှ အိန္ဒိယကို ပြန်လာတယ်။

အိန္ဒိယမှာ လည်း ဇာတ်နိမ့်၊ ဇာတ်မြင့် ခွဲခြားခြင်းကြောင့် လူ့အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံး

နေရတာတွေ၊ ပြီးတော့ အင်္ဂလိပ်အစိုးရရဲ့ မတရားတဲ့ဥပဒေနဲ့ အမိန့်အာဏာတွေကြောင့် လူတွေဟာ လူလိုနေထိုင်ခွင့်မရတာတွေကို မြင်တွေ့ရပြီး ဥပဒေသမားပီပီ ဥပဒေနဲ့တိုက်ပွဲဝင်တယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ထောင်ကျတော့တာပေါ့ကွာ”

‘ငှက်ပျောကြော်’ ကပြောသည်။

“အများ အတွက် ကြိုးပမ်းနေသူတွေဟာ ထောင်ကျတတ်တယ်နော်။ ဟုတ်လား ဆရာ”

“ဟုတ်တော့ ဟုတ်တယ်။ ဒီလိုရှိတယ်ကွ။ အများ အတွက် ကြိုးပမ်းနေသူတွေဟာ ထောင်ကထွက်လာရင် ‘လက်မထောင်’ ပြီးထွက်လို့ရတယ်။ အများ အတွက် ကြိုးပမ်းနေသူတွေကို ထောင်ချခဲ့တဲ့သူတွေကတော့ လူကြားထဲမှာလည်း လက်မထောင်နိုင်သလို သမိုင်းစာမျက်နှာပေါ်မှာလည်း လက်မထောင်နိုင်ကြဘူးကွ”

ကျောင်းသူတစ်ယောက်က လက်ညှိုးထောင်ပြီး မတ်တပ်ရပ်လိုက်သည်။

“သမီးနာမည် ‘ဂီသား’ပါ။ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်ပါ။ ‘မဟတ္တမဂန္တီကြီး’ က ‘အဟိံသ’ ဆိုတဲ့သည်းခံခြင်းဝါဒကို သုံးတယ်တဲ့။ အဲဒါဘာလဲဆရာ၊ သမီးကြားဖူးတာကို သိချင်လို့ပါ”

“ဆရာနားလည်သလောက် မတရားတဲ့ အမိန့်အာဏာ၊ မတရားတဲ့ စည်းမျဉ်းတွေကို အကြမ်းမဖက်တဲ့နည်းနဲ့ တိုက်ပွဲဆင်တာကို ‘အဟိံသ’လို့ခေါ်တယ်။ လူသေစေတဲ့တုတ်၊ ဓား၊ သေနတ်လက်နက်မကိုင်ဘူး။ မေတ္တာနဲ့ သစ္စာတရားကို ရင်မှာထားပြီး မကိုင်ဘူး။ မေတ္တာနဲ့ သစ္စာတရားကို ရင်မှာထားပြီး မတရားမှုမှန်သမျှကို သည်းခံတဲ့စိတ်နဲ့ စိတ်ရှည်ရှည် တိုက်ပွဲဝင်ခြင်းဟာ ‘အဟိံသ’ နည်းပဲ”

“သမီးနာမည်က ‘ဖြူဖြူကိုကြီး’ပါ။ သမီးအဖေက နိုင်ငံရေးလုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် ထောင်ကျဖူးပါတယ်။ သမီးအဖေအတွက် သမီးဂုဏ်ယူပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အများအကျိုးလုပ်တဲ့သူတွေကို အပြစ်ပေးချင်ကြတာလဲ ဆရာ၊ သိချင်လိုက်တာ”

“အေး...ဟုတ်ပြီ၊ အများအကျိုးဆောင်ရွက်သူကို ထောင်ချခဲ့တဲ့သူဟာကိုယ်

ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျိုး ကြည့်သူလို ဝန်ခံလိုက်တာပဲဟေ့။ အတ္တကြီးသူတွေ ဟာ မောဟစိတ်  
ကြောင့် အမှန်ကို မမြင်နိုင်ကြဘူးကွဲ့။ ဆက်ပြောရဦးမယ်။ ‘မဟတ္တမဂန္ထီကြီး’က အမှန်  
တရားကို ကြောက်ရွံ့သူ၊ ရင်မဆိုင်ရဲသူတွေ ရဲ့ ထောင်ချခြင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ခံခဲ့ရတယ်။  
ထောင်ထဲမှာ လည်း အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြခဲ့တယ်။ သူဟာပြည်တွင်း : ဖြစ်ကို အားပေးဖို့လှုံ့ဆော်  
တဲ့ အနေနဲ့ ကိုယ့်အဝတ်အထည်ကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ချည်ငင်ပြီး ရက်လုပ်ဝတ် ဆင်တယ်။  
သစ်သားဖိနပ်ကိုစီးတယ်။

‘မဟတ္တမဂန္ထီ’ရဲ့ ပြတိုက် ‘နယူးဒေလီ’မှာ ရှိတယ်။ ဆရာရောက်ဖူးတယ်။ ကြုံလို့  
မေးရဦးမယ်။ ‘မဟတ္တမဂန္ထီ’ ရဲ့ ဖိနပ်တစ်ဖက် ဇာတ်လမ်းကို ဘယ်သူ ဖတ်ဖူးသလဲဟေ့”

ရှေ့ဆုံးမှ လူငယ် တစ်ယောက် က လက်ညှိုး ထောင်ပြီးမတ်တပ်ရပ်သည်။

“ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးတယ်ခင်ဗျ”

“ဒါဆိုအားလုံးသိအောင် လိုရင်း ပြောပြကွာ”

“ဒီလိုဗျ တစ်နေ့တော့ ‘မဟတ္တမဂန္ထီ’ က မီးရထားနဲ့ ခရီးသွားတယ်။ မီးရထား  
ပေါ်အတက် ဖိနပ်တစ်ဖက် ကျွတ်ကျတယ်။ မီးရထားက ထွက်နေပြီ။ အဲဒီ အခါ ကျန်တဲ့  
တစ်ဖက်ကို ချွတ်လိုက်တယ်။ ကျွတ်ကျကျန်ခဲ့တဲ့ ဖိနပ်အနီးကို ကျန်တဲ့ ဖိနပ်တစ်ဖက်  
ပစ်ချလိုက်တယ်။ ရည်ရွယ်ချက် ကတော့ ကိုယ့်အတွက်လည်း ဖိနပ်တစ်ဖက်က အသုံး မဝင်၊  
ကျွတ်ကျကျန်ခဲ့တဲ့ ဖိနပ်တစ်ဖက်ကို ကောက်ရမယ့်သူအတွက်လည်း အသုံးမဝင်။ ဒီတော့  
ဖိနပ်ကောက်ရမယ့်သူ တစ်ရန်လုံးရပါစေဆိုတဲ့ ဉာဏ်ဦးစီးတဲ့ စေတနာနဲ့ လုပ်  
ဆောင်လိုက်တာပါ။ ဆရာဖေမြင့်ရဲ့ ‘နုလုံးသားအာဟာရ’ ဘာသာပြန် စာအုပ်လေးထဲမှာ  
ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးတယ်”

“မင်းတော် တယ်။ မင်းနာမည် ဘယ်သူလဲ”

“ကျွန်တော့်နာမည် ‘မောင်မြအေး’ပါ ခင်ဗျ”

“ကဲ ...ထိုင်နိုင်ပြီ။ ဟုတ်တယ်ကွ၊ သိမ်မွေ့တဲ့ဆန္ဒကို အောင်နိုင်ဖို့ လက်နက် နဲ့

တည်ဆောက်ယူလိုမရဘူး။ မေတ္တာနဲ့သာ တည်ဆောက်ယူခြင်းဖြင့် ရနိုင်တယ်လို့ ‘မဟတ္တမဂန္ဓိ’ ကခံယူတယ်။ သည်းခံခြင်း၊ မေတ္တာထားခြင်း၊ ကိုယ်ချင်းစာတရား ထားခြင်း တွေ ကို မေ့လျော့နေတဲ့ အုပ်ချုပ်သူ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အကြမ်းမဖက်တဲ့နည်းနဲ့သာ ထာဝရ အောင်နိုင်တယ်လို့ ‘မဟတ္တမဂန္ဓိ’ က ယုံကြည်တယ်။ သူဟာ လူသားကောင်းကျိုး၊ လောက ကောင်းကျိုး ကို သယ်ပိုးဖို့အတွက် ဗြဟ္မာ့ဘုံက ဆင်းသက်လာတဲ့ ကြီးမြတ်သော ဝိညာဉ် တော် ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ‘မဟတ္တမ’ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ကို ပိုင်ဆိုင်ရခြင်းပဲ”

ကျောင်းသူတစ်ဦးက ကျွန်တော် ကို ပြုံး ပြပြီး မတ်တပ်ရပ်လိုက်သည်။

“သမီးနာမည် က ‘နီနီမင်းနိုင်’ပါ။ ‘မဟတ္တမဂန္ဓိ’က ‘လီယိုတော့စတိုင်း’ ရဲ့ စာပေ တွေ ကို အလွန်မြတ်နိုးတယ်လို့လေ့လာဖူးပါတယ်။ ဟုတ်ပါသလား ဆရာ”

“အေး...ဟုတ်တယ်၊ ‘လီယိုတော့စတိုင်း’ရဲ့ စာပေတွေ က သူ့ဘဝကို လွှမ်းမိုးတယ်။ ဒါကြောင့် စာကောင်းဖတ်ရင် စိတ်ကောင်းရှိမယ်။ စိတ်ကောင်းရှိရင် လူကောင်း ဖြစ်မယ်။ လူကောင်း ဖြစ်မှ သမိုင်းလှမယ်။ ကိုယ့်သမိုင်းကိုယ်လှချင်ရင် စာကောင်းပေမွန်တွေ ဖတ်ကြ”

“ကျွန်တော် နာမည် ‘မောင်ပြုံး ဒျူ’ပါ။ နားမလည်တာရှိလို့ မေးပါရစေ ဆရာ။ ‘မဟတ္တမဂန္ဓိ’က ဟိန္ဒူဘာသာဝင်ဆို။ သူ့ကို ဟိန္ဒူဘာသာဝင် လူငယ်လေးကပဲ သတ် တယ်တဲ့။ အဲဒါဘာကြောင့် ပါလဲဆရာ”

“ဒီလိုကွ၊ ‘မဟတ္တမဂန္ဓိ’က ဟိန္ဒူနဲ့ မွတ်စလင်တို့ ညီညွတ်ရေး ကို ကြိုး ပမ်းခဲ့တဲ့သူ။ ဗြိတိသျှအင်္ဂလိပ်က သူတို့ရဲ့ ထုံးစံအတိုင်း ဟိန္ဒူနဲ့မွတ်စလင်ကို မသိမသာ ရန်တိုက်ပေး ထားတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး အတွက် တို့နိုင်ငံလိုပဲ တွဲ ရေး ၊ ခွဲရေး တွေ ဖြစ်လာ တယ်။ ‘မဟတ္တမဂန္ဓိ’ က ဟိန္ဒူနဲ့ မွတ်စလင်ကို ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် အတူ တကွ ယှဉ်တွဲ ပြီး နေထိုင်စေလိုတဲ့ဆန္ဒရှိတယ်။ အစဉ်မပြတ်ကြိုး ပမ်းခဲ့တယ်။ ဒါကို ဟိန္ဒူလူငယ်တွေ က မကြိုက်ကြဘူး။ မွတ်စလင်ဘာသာဝင်တွေ ဘက်ကို ဘက်လိုက် တယ်လို့ထင်တယ်။

ဒါကြောင့် ဟိန္ဒူဘာသာဝင် ဖြစ်တဲ့ ‘ဂတ်ဆေး’ ဆိုတဲ့ လူငယ်လေးက  
ခြောက်လုံးပြူး သေနတ်နဲ့ ပစ်သတ်တယ်။ သုံးချက်အပစ်ခံရတယ်။ သူ့အသက် (၇၈)နှစ် ။  
၁၉၄၈၊ ဇန်နဝါရီ လ(၃၀) ရက်နေ့မှာ သေဆုံးတယ်။ အလွန်ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းတယ်။  
လူငယ်တွေ ကို တစ်ခု သတိပေးချင်တယ်။ ကိုယ့်အသိဉာဏ်တိမ်တိမ်လေးနဲ့ လောကကို  
မရှုမြင်ကြပါနဲ့၊ အန္တရာယ်ကြီးတယ်”

နားထောင်နေသူအားလုံး၏ မျက်ဝန်းများ တွင် ဝမ်းနည်းရိပ်များ ကို ကျွန်တော်  
တွေ့လိုက်ရသည်။

“ကဲ...ဟေ့၊ မျက်မှန်တစ်လက်၊ ဒိုတီအဝတ်အစားတစ်စုံနဲ့ လူသားတွေ အတွက်  
နှလုံးသားကိုပုံအပ်ခဲ့တဲ့သူ။ မတရားတဲ့ ဥပဒေ၊ အမိန့်အာဏာတွေ ကို အကြမ်းမဖက်တဲ့  
နည်းနဲ့ အနိုင်ရအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ မေတ္တာရှင်။ ကိုယ်ခန္ဓာ ပိန်သေးယိုင်နဲ့ပေမယ့်  
သတ္တိအရာမှာ မယိုင်နဲ့တဲ့ အကြောက်တရားကင်းသူ။ ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်လူမျိုး လွတ်မြောက်  
ရေး အတွက် အမှန်တရားဘက်က ရပ်တည်သူ။

အိန္ဒိယ ပြည်သူပြည်သားများ အတွက်သာမက ကမ္ဘာ့ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးကပါ  
ချစ်ခင်လေးစား ကြည်ညိုခြင်းခံရတဲ့ သူတော် စင်တစ်ပါး။ ‘အဟိံသ’နဲ့မေတ္တာတရားကို  
လက်တွေ့ကျင့်ဆောင်ခဲ့တဲ့အနိုင်းမဲ့ ဖြူစင်မြင့်မြတ်သူ။ ‘မဟတ္တမ’လိုခေါ်တဲ့ကြီးမြတ်သော  
ဂုဏ်ပုဒ်တွေ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ‘မဟတ္တမ ဂန္တီကြီး’ ဟာ ဒီလို အောက်တိုဘာ(၂)ရက် ၊ ၁၈၆၉ မှာ  
မွေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့ဟာ သူ့ရဲ့ (၁၄၃)နှစ် မြောက် မွေးနေ့ပဲ။

သူဟာငါတို့၊ မင်းတို့ ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားအားလုံးရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ ထာဝရ  
ရှင်သန်နေမယ့် ဝိညာဉ်တော် ပဲ။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် မင်းတို့နဲ့ အတူ ဂုဏ်ပြုခွင့်ရလို့  
ငါ့ကိုယ်ငါ ကျေနပ်တယ်။ မင်းတို့လည်း ထာဝရရှင်သန်မယ့် ဝိညာဉ်တွေ ဖြစ်ကြပါစေ”

“ပေးတဲ့ဆုရအောင် ကြိုးစားပါ့မယ် ဆရာ”

“ကဲဟေ့၊ လူငယ်တို့မှတ်ထားကြ။ ရဲရင့်နီစွေးတဲ့ နှင်းဆီပန်းပွင့်ကို မြင်ချင်ရင်  
နှင်းဆီဆူးတွေ ကို ရေလောင်းရဲရမယ်။ နှင်းဆီဆူးတွေ ကို ရေလောင်းဖို့တွန့်ဆုတ် နေရင်

တော့ ရဲရင့်တဲ့ နင်းဆီပန်းတွေ ကို မြင်တွေ့ ခွင့်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ နင်းဆီဆူးတွေ ကို ကြောက်  
နစ်ရင် နင်းဆီရနံ့ကိုလည်း ရှူရှိုက်ခွင့် ဘယ်ရတော့မလဲ။ နင်းဆီပန်းကိုလိုချင်ရင် နင်းဆီဆူး ကို  
မကြောက်ကြန့်ဟေ့”

...

ရေခိုးရေငွေ့ဆိုပြီး အထင်မသေးလိုက်ကြပါနဲ့။

ဆရာကြီးသခင်မြ

(၇-၁၀-၁၈၉၇ မွေးဖွား၊ ၁၉-၇-၁၉၄၇ ကျဆုံး)

...

ခက်နေတာက

ဒီနေ့ခေတ်မှာ

တို့ဆရာတွေ စာမဖတ်ကြဘူး။

သတ္တိလည်းမရှိကြဘူး။

ဆရာကောင်းမှ လူငယ်ကောင်းမယ်။

လူငယ်ကောင်းမှ လူကြီးကောင်းမယ်။

လူကြီးကောင်းမှ တိုင်းပြည်ကောင်းမယ်။

ဒါကြောင့် တိုင်းပြည်တစ်ခုကောင်းစားဖို့

အမျိုးသားရေး အမြင်ရှိတဲ့

ဆရာကောင်းတွေ လိုအပ်တယ်။

...

## ရေခိုးရေငွေဆိုပြီး အထင်မသေးလိုက်ကြပါနဲ့

“ဆရာလည်း ဟုတ်၊ မိတ်ဆွေကောင်းဆိုရင်လည်း ဟုတ်။ တစ်နည်း ပြောရရင် ကွာ...မြန်မာမျိုး ချစ်တပ်မတော် ကို ရဲဘော်သုံးကျိပ်က သန္ဓေတည်မွေးဖွားခဲ့တယ်ဆိုရင် အဲဒီ သန္ဓေတည်ဖို့ စတင်စိတ်ကူး ကြံစည် ကြိုး စားခဲ့တဲ့သူတွေ ထဲမှာ အမျိုး သား အာဇာနည် ကြီး သခင်မြ တစ်ယောက် လည်းပါတယ်ကွ”

အဲသည်နေ့က ၇-၁၀-၂၀၁၁ ဖြစ်သည်။

နာရီကို ငုံ့ကြည့်လိုက်သည်။ စာသင်ချိန် ပြီးရန် ဆယ်မိနစ်ခန့်လိုသေး၏ ။ သည်နေ့က ‘ဆရာကြီးသခင်မြ၏ မွေးနေ့’ ။ ထိုအကြောင်းကိုကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ အား ပြောပြဖို့ စိတ်ကူးလိုက်သည်။

“ကဲဟေ့၊ ဒီကနေ့ မင်းတို့အတန်း ကံကောင်းတယ်။ ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့ ဒီနေ့ ဟာ ၁၉၄၇၊ ဇူလိုင် (၁၉) ရက်နေ့မှာ ကျဆုံးသွားရရှာတဲ့ အာဇာနည်(၉)ဦးထဲက ‘ဆရာကြီး သခင်မြ’ရဲ့မွေးနေ့ ဖြစ်နေလို့ပဲ။ ဆရာက ဒီအကြောင်းပြောချင်လို့ စာတွေ ဖတ်ထားတယ်။ မင်းတို့ စိတ်ဝင်စားရင်မေးကြ။ ဆရာ ပြောပြမယ်”

ကျွန်တော် ၏ တပည့်များ အကြောင်းကို ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းသိသည်။ အကြောင်းအကျိုး မဲ့သော စာသင်ကြားနည်းစနစ်ကို သူတို့မနှစ်သက် ။ အကြောင်းနှင့် အကျိုး ကို ဆီလျော်အောင် ပြောပြနိုင်စွမ်းရှိလျှင် သူတို့အားလုံးက စိတ်ဝင်တစား မှတ်သား လေ့ရှိကြသည်။

ကျွန်တော် သင်ကြားနေရသည်က ဓာတုဗေဒဘာသာရပ်။ ထိုဘာသာရပ်သည် စာမေးပွဲအောင် ရုံ၊ အမှတ်ကောင်းရုံလောက်သာ သူတို့က စိတ်ဝင်စားကြသည်။ သူတို့ ရသအကြောင်း ကြားနာရမည် ဆိုလျှင် နားနှစ် ဖက်ကိုထောင်ပြီး စူးစူးစိုက်စိုက် မှတ်သား လေ့ရှိကြသည်။ သူတို့၏ စိတ်ဝင်စားမှု ကို နှိုးဆွလိုသည့်သဘောဖြင့် သူတို့အား မေးခွန်း မေးခွင့် ပေးလိုက် သည်။ ချက်ချင်း ဆိုသလို ‘နဝရတ်’ က လက်ညှိုး ထောင်ပြီး မတ်တတ်

ရပ်လိုက်သည်။

“ဒီနေ့က သမီးရဲ့ (၁၅) နှစ် မြောက် မွေးနေ့ပါ ဆရာ။ ဆရာ ပြောသလိုဆိုရင် ဒီနေ့ ဟာ ‘အမျိုး သားအာဇာနည် ဆရာကြီးသခင်မြ’ ရဲ့ မွေးနေ့နဲ့ သမီးမွေးနေ့ ထပ်တူကျတယ် ဆရာ။ သမီးပျော်လိုက်တာ”

“နေပါဦး၊ သမီးက ဘာလို့ ပျော်ရတာ လဲ”

“အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ရှားတယ် ဆရာရဲ့ ။ နှစ် (၁၀၀) နေလို့ တစ်ယောက် ပေါ်ဖို့ မလွယ်လှဘူး။ ဒါကြောင့် ပါ။ ‘ဆရာကြီး သခင်မြ’ အကြောင်း ပြောပြပါလား။”

“ကဲ... သမီး ထိုင်တော့။ ဆရာ သိသလောက် ပြောပြမယ်၊ အချိန်တော့ သိပ်မရ ဘူး။ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ ကို ၁၈၉၇၊ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်နေ့ မှာ မွေးတယ်။ ပြည်မြို့၊ ရဲ့ အနောက်ဘက်၊ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးနဲ့ ကပ်လျက် ထုံးဘိုမြို့ မှာ မွေးတယ်။ သူ့အဖေက သစ်ကုန်သည် ဦးဘိုချွန်တဲ့။ အမေက ဒေါ်သက်လယ်။ မောင်နှမ (၂)ယောက် ပဲ ရှိတယ်။ စာတော် တယ်။ စာကြိုး စားတယ်။ အင်္ဂလိပ်စာ သိပ်ကောင်းတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားပြော သိပ်ကောင်းတယ်။

သူ့အသက် (၁၉)နှစ် ၊ ရန်ကုန်ကောလိပ်မှာ ကျောင်းတက်တယ်။ အဲဒီ ကျောင်းတက်တဲ့အချိန်မှာ ပဲ ‘ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး အသင်း’ ကိုစတင် ဖွဲ့စည်းတယ်။ အင်္ဂလိပ်လိုတော့ Student Union Club လို့ ခေါ်တာပေါ့။ အဲဒီ အသင်းမှာ ‘ဆရာကြီး သခင်မြ’ ကဦးဆောင်တယ်။ သူ့အသက်(၂၃)နှစ် မှာ ပထမဆုံး ‘ကျောင်းသား သပိတ် ဖြစ် တယ်၊ ၁၉၂၀ ပေါ့။ အဲဒီ ကျောင်းသားသပိတ်မှာ ‘သပိတ်မှောက်ကောင်စီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ’ နေရာကနေပြီး ရဲရဲဝံ့ဝံ့တာဝန်ယူခဲ့တယ်”

‘မောင်နေမင်း’ က လက်ညှိုး ထောင်ပြီး မတ်တတ်ရပ်လိုက်သည်။

“ ‘ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး အသင်း’ ဆိုတာ ဘာလဲ ဆရာ။ ကျောင်းသားတွေ က သပိတ်မှောက်တယ် ဆိုတော့ ကျောင်းသားအလုပ် မလုပ်ကြဘူးလား။”

“ဟေ့... မောင်နေမင်း၊ သားမေးခွန်းကို ဆရာ နားမလည်ဘူး။ ပြန်မေးပါဦး”

“ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ က ကျောင်းသား ဖြစ်ပြီး ဘာလို့ သပိတ်မှောက်တဲ့အထဲမှာ ပါရတာ တုံး။ ကျောင်းသားပဲ၊ စာသင်ခန်းထဲမှာ ရှိမနေသင့်ဘူးလား ဆရာ”

“အေး... မင်းမေးခွန်းကို ဆရာနားလည်ပြီ။ သား ထိုင်တော့။ ဒီလိုရှိတယ်ကွ။ မင်းတို့ ကတော့ ကျောင်းသားဆိုတာ စာပဲကျက်ရမယ်။ ကျောင်းစာကလွဲရင် ဘာကိုမှ စိတ်မဝင်စားရဘူး။ ကျောင်းမှန်မှန်တက် ရမယ်။ ဒီလောက်ပဲ မင်းတို့သိတာ။ တကယ်တော့ ကျောင်းသားဆိုတာ ဒီထက်လေးနက်တဲ့ လူသားအရင်းအမြစ်ကွ။ ကျောင်းသားဆိုတာ လူငယ်တွေ ဖြစ်တယ်။

လူငယ်ဆိုတာ အမှန်တရားကို မြတ်နိုးတယ်၊ အမှန်တရားဘက်ကရပ်တည်တယ်။ မှာ တာတွေ ရင် ပြောရဲရတယ်၊ မှန်တာလုပ်ဖို့လည်း သတ္တိရှိရတယ်။ ကျောင်းဆိုတာ မှာ မှာ မှန်မှန် ငဲ့ခံတတ်တဲ့ အကျင့် ဖြစ်ဖို့ သင်ပေးရတဲ့နေရာ မဟုတ်ဘူး။ မှာ တယ်ထင်ရင် ပြောရမယ်။ မှန်တယ်ထင်ရင်လိုက်နာရမယ်။

အဲဒီ အချိန်တုန်းက အင်္ဂလိပ်အစိုးရက သူတို့ကို ‘သခင်ကြီး’ လို့ ခေါ်မယ့် ကျောင်း သားတွေ ကိုသာ မွေးထုတ်ချင်တာ။ ကျွန်စိတ်ပေါက်နေတဲ့ ကျောင်းသားတွေ ကိုသာ သူတို့ က လိုချင်ကြတာ။ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ တို့က သခင်စိတ်ရှိတဲ့ ကျောင်းသား။ ဒီတော့ အင်္ဂလိပ်ဖိနှိပ်မှု ကို တွန်းလှန်တာပေါ့။ ဒါ့ကြောင့် ‘ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး အသင်း’ ဖွဲ့ တာပဲ ။ မတရားမှု ကို ပြန်ပြောကြမယ်။ မင်းတို့ကြားဖူးတဲ့ ‘ဗမာပြည်သည် တို့ပြည်၊ ဗမာ စာသည် တို့စာ၊ ဗမာစကားသည် တို့စကား’ အစရှိတဲ့ အမျိုး သားရေး စိတ်ဓာတ်တွေ စတင် နိုးကြားစေခဲ့တာ အဲဒီ လို အသင်းအဖွဲ့တွေ ကြောင့် ပဲ။

လိုရင်းပြောကြစို့ကွာ။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ကျောင်းသားတွေ သပိတ်မှောက်တော့ ကျောင်းတွေ ပိတ်လိုက်တော့တယ်။ ဒီတော့ ကိုယ့်ဇာတိမြို့ ၊ ရွာကိုပြန်ကြရတယ်။ ကိုယ့် ဇာတိကိုလည်းရောက်ရော ကောလိပ်ကျောင်းသားတွေ က အလကား မနေကြဘူး။ ဒီနေ့ ခေတ်လို အရက်ဆိုင်၊ ဘီယာဆိုင်၊ ကာရာအိုကေ၊ ကေတီဗွီကျူနဲ့ မသွားကြဘူး။ မြို့

ပြန်၊ ရွာပြန် ကျောင်းသားတွေ က ကိုယ့်ဇာတိမြေမှာ အမျိုး သားကျောင်းတွေ ထူထောင်လိုက်ကြတယ်”

“အမျိုး သားကျောင်းဆိုတာ ဘာလဲ ဆရာ”

‘ဖိုးချစ်’ က ချက်ချင်း မတ်တတ်ရပ်ပြီး မေးသည်။

ကျွန်တော် ကလည်း ချက်ချင်း ဖြေလိုက်သည်။

“ကိုယ့်တိုင်းပြည်အကျိုး၊ ကိုယ့်လူမျိုး အကျိုး အတွက် အမျိုး သားရေး စိတ်ဓာတ် အပေါ်မှာ အခြေခံပြီး ကျောင်းနေအရွယ် ဒေသခံလူငယ်တွေ စာတတ်မြောက်ဖို့ မြို့၊ မိမြို့၊ ဖ တွေ နဲ့တိုင်ပင်ပြီး ဖွင့်တဲ့ကျောင်း။ ဒါဟာ လွတ်လပ်ရေး ရဖို့အတွက် အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့ အစည်းစတင်သန္ဓေတည်အားကောင်းလာတယ်လို့ပြောနိုင်တယ်။ အဲဒီ အမျိုး သားကျောင်း တွေ ကြောင့် တို့လူမျိုး တွေ ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ အမျိုး သားရေး စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာရတယ်။ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ ဟာ အမျိုး သားကျောင်းဆရာ တစ်ယောက် လည်း ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ‘သခင်မြ’ အမည် ရှေ့မှာ ‘ဆရာကြီး’ ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကိုထည့်ပြီးသုံးရတာ ပဲ”

“အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုတာ ဘာလဲ ဆရာ”

ကျောင်းသူ ‘ခိုင်သင်းကြည်’ ကမေးသည်။

“ကိုယ့်ရပ်၊ ကိုယ့်ရွာ၊ ကိုယ်မြို့၊ ကိုယ့်နိုင်ငံ အကျိုး အတွက် တာဝန်သိစိတ်ပေါ် အခြေခံပြီး ကိုယ့်ရပ်မိရပ်ဖတွေ နဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့၊ အသိအမြင်ကြွယ်ဝတဲ့၊ ရဲရင့်တဲ့ လူ့အဖွဲ့ အစည်းတွေ ထွန်းကားနေဖို့လိုတယ်”

‘ချမ်းချမ်း’ က လက်ညှိုး ထောင်ပြီး မတ်တတ်ရပ်ပြန်သည်။

“ဆရာရှင်၊ ‘ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း’ နဲ့

‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ ဘယ်လိုပတ်သက်ခဲ့တယ် ဆို တာ ပြောပြပါလား”

“အေး... ဟုတ်ပြီ၊ သမီးထိုင်တော့။ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ က ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ထက် အသက် (၁၈)နှစ် ကြီးတယ်။ ၁၃၀၀ ပြည့်အရေး တော် ပုံ၊ မင်းတို့ သင်ဖူး ပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်လို ၁၉၃၈။ အင်္ဂလိပ်တွေ က တိုးမြှင့်မာကျောင်းသားတွေ ကို နံပါတ်တုတ် နဲ့ရိုက်  
တယ်၊ မြင်းနဲ့ ကန်တယ်၊ နင်းတယ်။ အဲဒါကို ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ က မျက်မြင်ကိုယ်တွေ . ကြုံ  
ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ က ဂဠုန်ဆရာစံတို့ရဲ့ ‘တောင်သူ လယ်သမား  
အရေး တော် ပုံကြီး’ မှာ ရှေ့နေအ ဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်နေတယ်။ ‘ဗမာတစ်နိုင်ငံလုံး  
ဆိုင်ရာ တို့ဗမာအစည်းအရုံး’ အမှု ဆောင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်တယ်။

လွှတ်တော် ပါလီမန်ထဲမှာ မြန်မာစကား ပြောခွင့်မပြုတာကို ဆန့်ကျင်နေတဲ့  
အချိန်ပေါ့။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရရဲ့ ကျောင်းသားတွေ အပေါ် ရက်စက်မှု ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်  
ကန့်ကွက်တဲ့သဘောနဲ့ ပါလီမန်အမတ်ဘဝကနေ နုတ်ထွက်လိုက်တယ်။ ၁၉၃၉ မှာ  
သာယာဝတီအမတ်အ ဖြစ် ပြန်လည်အရွေးခံရတယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ ပဲ သခင်အောင်ဆန်းနဲ့  
ချိတ်ဆက်မိတယ်။ သခင်အောင်ဆန်းက မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး အတွက် မြေအောက် တော်  
လှန်ရေး အဖွဲ့မှာ ပြည်ပတာဝန်ယူတယ် ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ ကတော့ ပြည်တွင်း : တာဝန်ကို  
ယူတယ်။ ဒီလိုနဲ့သူတို့ နှစ် ယောက် ရင်းနှီးလာကြတော့တယ်”

စိတ်ဝင်စားမှု ရှိ၊ မရှိ သိလို၍ စကားကို ခေတ္တရပ်လိုက်သည်။ စာသင်ခန်းကို  
မျက်လုံးဖြင့် တစ်ချက်ဝေကြည့်လိုက်သည်။ မျက်လုံးများ အရောင် တောက်မတတ် ကျွန်တော်  
ကို ကြည့်နေကြသည်။

စကားကို ဆက်လိုက်သည်။

“အိန္ဒိယမှာ ဆိုရင်ကွာ၊ မဟတ္တမဂန္တီနဲ့ နေရူး။ ရုရှားမှာဆိုရင်စတာလင်နဲ့ လီနင်။  
တရုတ်ပြည်မှာ ဆိုရင်မော်စီတုံးနဲ့ ချူအင်လိုင်။။ ဗီယက်နမ်မှာ ဆိုရင် ဟိုချီမင်းနဲ့ ဘန်ဒိုင်။။  
အင်္ဂလန်မှာ ဆိုရင် ချာချီနဲ့ အက်တလီ။ အဲဒီ လို နိုင်ငံရေး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ညီအစ်ကို သူရဲ  
ကောင်းစုံတွေ တွေ အဲဒီ အချိန်က ရှိတယ်ကွ။ ငါတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ တော့ ‘ဆရာကြီး သခင်မြ’  
ကို ဆရာလိုလည်း အားကိုးတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကြားဖြတ်အစိုးရ ဖွဲ့စည်းတဲ့အခါ ‘ဆရာကြီး  
သခင်မြ’ကို ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီး တာဝန်ပေးတယ်။ ပြီးတော့ အစ်ကိုကြီး တစ်ယောက်  
လိုလည်း ချစ်တယ်။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် တစ်ယောက် လိုလည်း ယုံကြည်တယ်။

‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ ရဲ့ အတွေ့အခေါ်ကြောင့် လွတ်လပ်ရေး

အတွက်တရုတ်ပြည်နဲ့ ဂျပန်ပြည်ကို သခင်အောင်ဆန်း သွားခဲ့ရတာပဲ။ ဒီတော့

မြန်မာ့တပ်မတော် ရဲ့ အစဟာ ရဲဘော်သုံးကျိပ်လို့ပြောရင် ရဲဘော်သုံးကျိပ်အစဟာ

‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ လို့တောင်ပြောလို့ရတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ‘တပ်မတော် ရဲ့ ဖခင်’

လို့ခေါ်ရင် ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ ကို ‘တပ်မတော် ရဲ့ အဘိုး’ လို့ခေါ်ထိုက်တယ်။

‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ ရဲ့ စိတ်ကူးကောင်းလို့ လွတ်လပ်ရေး ရခဲ့သလို မြန်မာ့တပ်မတော်

ကြီးဆိုတာလည်း တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် ပေါ် ပေါက်လာခဲ့ရတယ်”

‘နေတိုး’ က မတ်တတ်ရပ်ပြီး ကျွန်တော် ကိုမေးသည်။

“ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ ပြောခဲ့သမျှ စကားတွေ ထဲက အထိအမိဆုံး စကား

တစ်ခွန်း လောက် ပြန်ပြောပြပါလား ဆရာ”

“ငါ မှတ်မိတာတော့ရှိတယ်။ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’

အကြိမ်ကြိမ်ပြောခဲ့ဖူးတဲ့စကား။ ‘ကျုပ်တို့လူမျိုး အတွက်ဆိုရင် ကျုပ်... ဘာပဲ ဖြစ်ဖြစ်လုပ်ဖို့

အဆင်သင့်ပဲ။ အခု ခေါင်း ဆောင်ပိုင်းတွေ ရဲ့ လုပ်ပုံက ကျုပ်တို့လူမျိုး တွေ အတွက် အများ

ကြီး နှစ်နာနေတယ်။ အဲဒါ ခင်ဗျားတို့ တစ်နေ့နေ့ပြန်လည်ပေးဆပ်ရလိမ့်မယ်’ တဲ့”

ကျွန်တော် လွယ်အိတ်ကို လွယ်လိုက်ပြီး နှုတ်ဆက်ရန် ဟန်ပြင်လိုက်သည်။

ကျောင်းသားအားလုံးက မတ်တတ်ရပ်လိုက်ကြသည်။

“ဒီနေ့က ‘အမျိုး သားအာဇာနည် ဆရာကြီးသခင်မြ’ ရဲ့ (၁၁၄) နှစ်

မြောက်မွေးနေ့ပဲ။ သူ့အကြောင်းကို အသေးစိတ်သိချင်တယ်ဆိုရင် ‘ဝိမုရသခင်ချစ်မောင်’ရေး

သားတဲ့ ‘အမျိုး သားအာဇာနည် ခေါင်းဆောင်ကြီးသခင်မြ’ ရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုဖတ်ကြည့်ကြ။

‘ဆရာကြီး သခင်မြ’ အကြောင်းပြောရရင်တော့ ပြီးမှာ မဟုတ်ဘူး။

မင်းတို့စိတ်ထဲမှာ မှတ်ထားဖို့ ကတော့ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’ ဟာ ကျောင်းဆရာ

တစ်ယောက် ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းဆရာဘဝကလာတဲ့ နိုင်ငံရေး သမား၊ အမျိုး သားအာဇာနည်

တစ် ယောက် ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းဆရာတွေ ရဲ့ တန်ဖိုးကို မြှင့်တင်ပေးသူလည်း ဖြစ်တယ်။

အမျိုး သား ရေး စိတ်ဓာတ်ပြည့်ဝမှုကျောင်းဆရာအလုပ်ကို လုပ်သင့်တယ်လို့ လမ်းညွှန် သွားသူ လည်း ဖြစ်တယ်။ အမျိုး သားအမြင်မရှိဘဲ စာတွေ ချည်းသက်သက် ဖတ်ပြ၊ အော်ပြ၊ ရွတ်ပြ နေတတ်တဲ့ ဆရာတွေ ဟာ လူငယ်တွေ ရဲ့ အနာဂတ်ကို တန်ဖိုးထားကြသလို တိုင်းပြည် အနာဂတ်ကိုလည်း ဖျက်ဆီးနေသူတွေ ပဲ။ ခက်နေတာကဒီနေ့ခေတ်မှာ တို့ဆရာ တွေ စာမဖတ်ကြဘူး။ သတ္တိလည်းမရှိကြဘူး။ ဆရာကောင်းမှ လူငယ်ကောင်းမယ်။ လူငယ် ကောင်းမှ လူကြီးကောင်းမယ်။ လူကြီးကောင်းမှ တိုင်းပြည် ကောင်းမယ်။

ဒါကြောင့် တိုင်းပြည်တစ်ခုကောင်းစားဖို့အမျိုး သားရေး အမြင်ရှိတဲ့ဆရာ ကောင်း တွေ လိုအပ်တယ်။ ‘ဆရာကြီးသခင်မြ’သာ သက်ရှိထင်ရှားရှိရင်တော့ ဘာပြော မလဲ မသိဘူး။ ကဲ... ဒါပဲဟေ့။ အားလုံး မင်္ဂလာပါကွာ”

စာသင်ခန်းမှအထွက်၊ ကောင်းကင်တွင် လျှပ်စီးများ လက်နေသည်။ မကြာမီ မိုးရွာ တော့မည် ။

တကယ်တော့ ကောင်းကင်က ရွာကျလာတဲ့ မိုးရေစက် အေးအေးလေးတွေ ဆိုတာ နေအပူဒဏ်ကို ခံခဲ့ရတဲ့ ရေခိုးရေငွေ့ လေးတွေ ရဲ့ အစုအပေါင်းပါပဲ။ ရေခိုးရေငွေ့ ဆိုပြီး အထင်မသေးလိုက်ကြပါနဲ့။ သူတို့ ပစ်ပေါက်စိုက်ပျိုး လို့‘မိုးရာသီ’ ဆိုတာ ဖြစ်လာရ တာလေ။

‘ကျောင်းသားလူငယ်’ ဆိုတာ တစ်ချိန်ချိန်မှာ မိုးရေ၊ မိုးပေါက်၊ မိုးစက်အေးအေးလေးတွေ ဖြစ်လာမယ့် ရေခိုးရေငွေ့ လေးတွေ ပါပဲ။

အထင်မသေးလိုက်ကြပါနဲ့။

...